

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

17

**ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ,
ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΓΟΥΛΙΩΤΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Το πολιτικό θέατρο σήμερα μέσα από τρεις σημαντικές δημιουργούς

Τι είναι πολιτικό θέατρο και ποιες κοινωνικές φωνές εκφράζει; Τρεις καλλιτέχνιδες με ισχυρή άποψη και παρουσία, η Λένα Κίτσοπούλου, η Στεφανία Γουλιώτη και η Κατερίνα Γιαννοπούλου, απαντούν στα ερωτήματα, μιλούν για τη θέση της γυναίκας στο θέατρο, για το μέλλον και για τις φετινές παραστάσεις τους, που συνδέουν την τέχνη με την κοινωνική παρέμβαση.

ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η αιρετική που αντιστέκεται στα στερεότυπα

Είναι η συγγραφέας, σκηνοθέτρια και ηθοποιός που παρουσίασε ήρωα της ελληνικής επανάστασης σαν μάγκα ιδιοκτήτη σουβλατζιδικου με τζιν και τσαρούχια («Αθανάσιος Διάκος – Η επιστροφή»), μίλησε για τη βία σηματοδοτώντας μας με ένα πιστόλι («Cry») αλλά και για πολύ προσωπικά πράγματα, σχολιάζοντας μια τερατώδη κοινωνία, φαινομενικά κανονική («Φρόνκενσταϊν – Ο χαμένος Παράδεισος»). Δηλώνει χωρίς αναστολές την άποψή της και σε κάνει να αναρωτηθείς αν η επιθυμία της είναι να πυροδοτήσει τον κοινωνικό διάλογο ή να εκφράσει την αγωνία της ύπαρξης.

«Τα έργα που γράφονται στη γλώσσα μέσα στην οποία ζουν είναι τα μόνα που μπορούν να αντιληφθούν την κοινωνία τους.

Η λογοτεχνία και το θέατρο πρέπει να αφουγκράζονται μέχρι και την ανάσα ενός ανθρώπου που κάθεται στη στάση του λεωφορείου. Η αντίδραση ενός συγγραφέα απέναντι σε σημαντικά γεγονότα είναι πιο άμεση όταν δεν χρειάζεται μεταφραστική».

«Είναι μία μόδα το ανέβασμα των έργων που δίνουν φωνή στους αδικημένους, δεν προκύπτει πάντα από ουσιαστική καλλιτεχνική ανάγκη, αλλά και από συμφέρον ή μάρκετινγκ. Δεν πιστεύω ότι ένα έργο πρέπει αναγκαστικά να μιλάει για την επικαιρότητα για να είναι σύγχρονο· αντιθέτως, βρίσκω πολύ σύγχρονους τους αρχαίους συγγραφείς, όπως είναι ο Αριστοφάνης με τον οποίο και καταπίστηκα το καλοκαίρι στην Επίδαυρο («Σφήκες»). Τα ζητήματα τα οποία η σημερινή κοινωνία θεωρεί θέματα του δικού μας παρόντος είναι δι-

αχρονικά. Δεν έχει αλλάξει τίποτα. Απλώς εμείς νομίζουμε ότι ξαφνικά ανακαλύψαμε τον τροχό».

«Το θέατρο αναγκαστικά είναι πολιτικό και μόνο από το γεγονός ότι δημιουργείται από ανθρώπους. Δεν μπορείς να μη συμπεριλάβεις σε μια δημιουργία το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζεις, το σπίτι στο οποίο ξυπνάς, τους λογαριασμούς που βλέπεις κάθε πρωί στο τραπέζι σου ή τις ειδήσεις που χαζεύεις στο κινητό σου. Δεν γίνεται να μην έχεις αναφορά σε όλα όσα βιώνεις εσύ ή οι γύρω σου».

«Δεν με ενδιαφέρει γενικώς η θέση της γυναίκας ή του άντρα στο θέατρο, παρά μόνο ειδικά, γιατί πιστεύω ότι υπάρχουν και άντρες και γυναίκες που δεν θα έπρεπε να έχουν καμία θέση πουθενά. Δεν μου αρέσουν οι γενικεύσεις. Μιλάμε για τη θέση της γυναίκας και αναρωτιέμαι ποιας ακριβώς; Δεν πρέπει κατά τη γνώμη μου να υπάρχουν ισάριθμες γυναίκες και άντρες σε οποιοδήποτε επάγγελμα, αλλά άνθρωποι που το αξίζουν. Φυσικά να δίνονται ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα και στα δύο φύλα και να μην υπάρχει πατριαρχία, αλλά όχι να φτάσουμε στο σημείο να προσκυνάμε οτιδήποτε γυναικείο ή να στηρίζουμε τη γυναίκα μόνο και μόνο επειδή είναι γυναίκα».

«Φέτος θα παρουσιάσω ένα δικό μου έργο στο Θέατρο Τέχνης με προσωρινό τίτλο “Και λέγε λέγε” και θέμα τον έρωτα. Θα ήθελα πολύ ο τίτλος να αλλάξει κάθε είκοσι μέρες και το έργο να ακολουθήσει τη δική μου πορεία και όλων των συντελεστών από τώρα μέχρι τον Μάιο. Γιατί για τον έρωτα οι απόψεις μας κάθε τόσο αλλάζουν· όταν κάποιος μας αγαπάει τον αγαπάμε, όταν μας παρατάει τον μισούμε και δεν ξέρουμε αν ποτέ στ’ αλήθεια ερωτευόμαστε κάποιον άλλον ή τον εαυτό μας που είναι ερωτευμένος. Ο έρωτας είναι ένα θέμα τόσο τεράστιο όσο η ζωή και ο θάνατος».

ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΓΟΥΛΙΩΤΗ

Γήνη, ιδεολόγος και πρωταγωνίστρια

Η Στεφανία Γουλιώτη μάς έχει χαρίσει αλησμόνητες στιγμές μέσα από τις ερμηνείες της σε παραστάσεις όπως «Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν», «Αντιγόνη», «Το παιχνίδι της σφαγής» κ.ά. Φέτος πρωταγωνιστεί στη σκηνή του Αμφι-Θεάτρου, σε σκηνοθεσία Κατερίνας Ευαγγελάτου, στο σύγχρονο έργο «The Doctor» του Ρόμπερτ Άικ, που έσπασε τα ταμεία στο Γουέστ Εντ του Λονδίνου, και μέσα από το ρόλο μιας επιστήμονα αποδεικνύει πώς το προσωπικό είναι και πολιτικό. **«Λέμε ότι το θέατρο είναι κοινωνικό** κι αυτό άλλοτε είναι εμφανές και άλλοτε πρέπει να το ψάξεις, αναζητώντας τα βαθιά νοήματα. Το “The Doctor” του Ρόμπερτ Άικ, στο οποίο παίζω σε σκηνοθεσία της Κατερίνας Ευαγγελάτου στο Αμφι-Θέατρο, με εκφράζει ιδεολογικά και με ιντριγκάρει το πώς παρουσιάζει τη διαμάχη επιστήμης και θρησκείας. Ιδιαίτερα σήμερα, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον η θρησκεία είναι μια ανακουφιστική φιλοσοφία ή τροχοπέδη στα “θέλω” ενός ανθρώπου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση βλέπουμε έναν άνθρωπο να χάνει τη ζωή του εξαιτίας της θρησκείας του. Έπειτα από μια αυτοσχέδια απόπειρα έκτρωσης στο σπίτι, ένα 14χρονο κορίτσι μεταφέρεται ετοιμόθνατο στο Ινστιτούτο Elizabeth, όταν είναι πια πολύ αργά για να τη σώσουν. Αλλά όταν η Ρουθ Γουλφ, η διευθύντρια και επικεφαλής γιατρός του Ινστιτούτου, αρνείται να αφήσει έναν ιερέα να επισκεφτεί το κορίτσι για την τελευταία μετάληψη, επειδή θα της προκαλούσε “έναν ανήσυχο θάνατο”, ένα σκάνδαλο ξεσπά στα social media και μετατρέπεται μια ιατρική απόφαση σε ανθρωποφάγο δίνη, που φτάνει σε κατηγορίες ότι η Γουλφ επιτέθηκε στον ιερέα και σκότωσε το κορίτσι. Αυτό το έργο σε χαστουκίζει από παντού».

«Μπορεί ένα καλό έργο να είναι ακτινογραφία της κοινωνίας και να διαχειριστεί το θέμα της έμφυλης βίας. Πιστεύω πολύ στα έργα που φτάνουν σε βάθος, αγγίζοντας αδιανόητα κοινωνικά θέματα, όπως το “The Doctor” που θέτει ξεκάθαρα και το θέμα των διακρίσεων. Κατά πόσο ξεχωρίζουμε κάποιον για τη θρησκεία του ή όχι και τι επακόλουθα έχει αυτό; Αν χωρίσουμε την ανθρωπότητα σε κομμάτια, στο τέλος θα πάψει να υπάρχει. Το έργο είναι καθαρά πολιτικό: στον πυρήνα του υπάρχει μονίμως μια αντιπαλότητα, υπογραμμίζει το θυμικό του ανθρώπου και την ανάγκη του να ασφαλιστεί πίσω από μια κοινωνική ομάδα. Ενωτικά μπορεί να λειτουργήσει μόνο η αγάπη και αυτό είναι το μεγάλο μου μαράζι. Είμαι σαράντα πέντε και δεν θα προλάβω να δω τους ανθρώπους να συμμαχούν απέναντι στους πραγματικούς εχθρούς, το θάνατο και τις αρρώστιες».

«Υπάρχουν έργα που δεν είναι πολιτικά με τη στενή έννοια, αλλά θέτουν ζητήματα για τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται η κοινωνία. Οτιδήποτε κι αν ονομάζουμε πολιτικό θέατρο, αυτό το οποίο καταλήγεις να αναζητήσεις είναι το πώς θα δεις τα πράγματα από μια άλλη οπτική και πώς θα αποδεχτείς όλα τα διαφορετικά επιχειρήματα».

«Με την Κατερίνα Ευαγγελάτου ξανασυναντιόμαστε στο θέατρο ύστερα από δέκα χρόνια και, όπως λέει κι εκείνη, από τότε οι γνώμες μας έχουν αμβλυνθεί. Αυτό συμβαίνει όταν υπάρχει καλή διάθεση. Μπορεί να μη μας συνδέουν τόσο οι οπτικές μας απέναντι στην πολιτική και σε άλλα πράγματα, αλλά κάτι πιο ιδιόσυγκρασιακό που έχει να κάνει με τη συχνότητα στην οποία εκπέμπουμε».

«Θέλω να διαβάσω δυνατά ελληνικά νέα έργα. Ως ηθοποιός έχω υπηρετήσει την επιθυμία σκηνοθετών να αναβιώσουν παλιότερα έργα δίνοντάς τους φρέσκο αέρα. Για μέ-

να, όμως, αυτό δεν έχει νόημα. Μου αρέσει πολύ η πρωτοβουλία σκηνοθετών να ασχοληθούν με έργα, όπως αυτό που θα ανεβάσει τον Δεκέμβριο ο Οδυσσεάς Παπασπυλιόπουλος στο Εθνικό: το βραβευμένο “Ολοι εμείς πουλιά” του Λιβανο-Καναδού συγγραφέα, σκηνοθέτη και ηθοποιού Ουαζντί Μουαουάντ, που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Νομίζω ότι το μεγάλο μας κενό αυτήν τη στιγμή είναι η συγγραφή σύγχρονων ελληνικών έργων, που δεν θα ανήκουν στην κατηγορία του ντοκιμαντέρ. Θα ήθελα σε τριάντα χρόνια από τώρα να μην ξέρω ποιο έργο που να με συνταράζει να πρωτοδιαλέξω. Τώρα δεν μου συμβαίνει αυτό».

«Πιστεύω στη δύναμη του θεάτρου. Στο έργο ρωτάνε την ηρωίδα μου αν υπάρχει περίπτωση η ασθενής να ζήσει κι εκείνη απαντά: “πάντα υπάρχει περίπτωση”. Κι εγώ πιστεύω για το θέατρο ότι πάντα υπάρχει η περίπτωση να αλλάξει τον κόσμο!»

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η πρώτη γυναίκα στο τιμόνι της Πειραματικής Σκηνής του Εθνικού

Απόφοιτη της Δραματικής Σχολής του Ωδείου Αθηνών, η Κατερίνα Γιαννοπούλου μπήκε δυναμικά στο θέατρο το 2014 με ιδιαίτερα έργα όπως είναι «Το γελοίο σκότος» του Βόλφραμ Λοτς, η «Χρονιά με τα 13 φεγγάρια», πάνω στην ομότιτλη ταινία του Φασμπίντερ κ.ά. Την ενδιαφέρει η διερεύνηση της ανάστροφης του τραύματος και των περιθωριοποιημένων ιστοριών και, αναλαμβάνοντας την καλλιτεχνική διεύθυνση της Πειραματικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου για φέτος, θέλει να δώσει βήμα «σε ανθρώπους και ιστορίες που συχνά απουσιάζουν από τον δημόσιο διάλογο».

«Μου αρέσει να ανεβάζω στη σκηνή ιστορίες που είτε δεν έχουν ξαναπαιχτεί είτε δεν ανήκουν στο mainstream αφήγημα και νομίζω ότι αυτός είναι ο βασικός λόγος που ασχολούμαι με τη σκηνοθεσία. Φέτος για πρώτη φορά ανεβάζω ένα κείμενο που προέκυψε και από προσωπικά μου βιώματα, το “Generation Lost” του Γρηγόρη Λιακόπουλου, για τους Έλληνες millennials. Αφορμή γι’ αυτό το πρότζεκτ ήταν η ανάγκη να μιλήσουμε εμείς οι ίδιοι για την εμπειρία μας. Βασικό κομμάτι της προσέγγισής μου είναι η έρευνα, ώστε να βρω πτυχές του κειμένου τις οποίες δεν θα μπορούσε να φανταστεί κάποιος διαβάζοντάς το. Με γοητεύουν πολύ οι πιο underground ιστορίες· ίσως να φταίνε ο Φασμπίντερ και ο Τζάρμους γι’ αυτό, όμως αισθάνομαι πιο οικεία με τις ιστορίες αυτές, παρά με τις πιο clean cut αφηγήσεις».

«Το θέατρο οφείλει να είναι πολιτικό, δηλαδή να συνομιλεί με την εποχή του και να προσπαθεί να την αλλάξει. Για το λόγο αυτόν

επιλέγω να ανεβάζω κυρίως έργα που έχουν γραφτεί πολύ πρόσφατα και αντιμετωπίζουν κριτικά ζητήματα τα οποία προκύπτουν από το σήμερα. Με αφορά η αιχμηρή και πολύπλοκη σύγχρονη γραφή. Ο ρεαλισμός δεν με ελκύει καθόλου, χρειάζομαι ποίηση».

«Η Πειραματική Σκηνή έχει στόχο να ανοίγει τη συζήτηση γύρω από τον τρόπο με τον οποίο κάνουμε θέατρο, αλλά και από τις ιστορίες που αφηγούμαστε, και θεωρώ ότι η εύρεση αυτών των τρόπων και των ιστοριών είναι πολιτική πράξη. Μέσα και από έναν κύκλο συζητήσεων και εκδηλώσεων που θα πλαισιώνουν τις παραστάσεις, θα προσπαθήσουμε να ενδυναμώσουμε τη συμπερίληψη και να προάγουμε τη διαφορετικότητα. Φέτος θέλουμε να δώσουμε βήμα σε ανθρώπους που ανακαλύπτουν νέους τρόπους να κάνουν θέατρο. Τη σεζόν άνοιξε η παράσταση “Yes, we can’t” της Μαριλένας Κατρανίδου, για την κόπωση και το burnout, βασισμένη σε κείμενα του Μπιούνγκ Τσουλ Χαν. Ακολουθεί η Σοφία Μαυραγάνη με το “Χορός: We are here prepared for tragedy”, στα όρια της διάλεξης, του χορού, της συναυλίας και του θεάτρου. Παράλληλα, θα παρουσιάζεται το “Μπατόν Σαλέ”, σε σύλληψη Ευδοξίας Ανδρουλιδάκη και Μαρίας Φιλίνη, το οποίο είναι “ζωντανές συνεντεύξεις σε ελαφριά ατμόσφαιρα” με γυναίκες προσκεκλημένες. Στη συνέχεια, ο Τζέο Πακίτσας και η Σοφία Πριόβολου σκηνοθετούν το πιο αναπάντεχο live της σεζόν στο “The life and death of Jessica Brown” του Γεράσιμου Μπέκα και των ίδιων. Ο Βασίλης Βηλαράς ανεβάζει τον “Καταποντισμό”, για την gay Ελλάδα της Μεταπολίτευσης μέσα από τις πραγματικές αφηγήσεις των ατόμων που κατέγραψαν τις εμπειρίες τους στις επιστολές που έστειλαν στο επαναστατικό περιοδικό “Αμφί”. Η σεζόν ολοκληρώνεται με τη “Γραμμή του Ορίζοντος” του Χρήστου Βακαλόπουλου, “μια ιστορία φυγής”, όπως χαρακτήριζε το έργο ο πρόωρα χαμένος συγγραφέας, σε σκηνοθεσία Γιώργου Παύλου».

«Πάντα υπήρχαν φωνές που φωτίζουν το παρόν, σχολιάζοντας την πατριαρχία, την ομοφοβία και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ίσως περισσότερο στο σινεμά, όμως τώρα είμαστε πιο ανοικτοί να τις ακούσουμε. Δυστυχώς το θέατρο έχει πιο αργά αντανάκλαστικά και η ενσωμάτωση τέτοιων αφηγήσεων έρχεται αργοπορημένα, ειδικά στην Ελλάδα».

«Οι γυναίκες σε θέσεις εξουσίας είναι κάτι που θα έπρεπε να είναι πλέον κανονικότητα και να μη γίνεται θέμα κάθε φορά που συμβαίνει».

«Η πιθανότητα να αλλάξω τον κόσμο μέσα από το θέατρο; Σε μια εποχή τόσο σκοτεινή και συντηρητική όσο η δική μας δεν ξέρω αν θα μπορούσα να δώσω μια απάντηση σε αυτό. Σίγουρα, ο ρομαντικός μου εαυτός θα απαντούσε “ναι”, όμως τα γεγονότα είναι τόσο τεράστια που μας ξεπερνούν συνεχώς».

Το εισιτήριό σου στον πολιτισμό

Το more.com, με τη νέα του ταυτότητα, συνεχίζει να αποτελεί τη Νο1 πλατφόρμα για αγορά ηλεκτρονικών εισιτηρίων και διαχείριση εκδηλώσεων. Από θεατρικές παραστάσεις, προβολές, ταξίδια, φεστιβάλ, συναυλίες, αθλητικά και πολλά άλλα, το more.com συμβάλλει στην προώθηση του πολιτισμού ταξιδεύοντας το κοινό σε έναν μαγικό κόσμο γεμάτο αξέχαστες εμπειρίες.

more.com